

«Η Ελλάδα ζει μια πολιτική τραγωδία»

Η συγγραφέας Ιουστίνη Φραγκούλη είναι η ίδια μια Ελληνίδα της Διασποράς. Ζει στον Καναδά, όπου εργάζεται ως δημοσιογράφος. Ήρθε στη Θεσσαλονίκη για να παρουσιάσει το τελευταίο της μυθιστόρημα «Ερωτας στην Ομίχλη» (εκδ. Ψυχογιός), στο παράτι του Ιανού. Ήπιαμε μαζί cappuccino latte στο καφέ του ξενοδοχείο Δάιος και μίλησε στο thinkfree για το βιβλίο της, τους προβληματισμούς της και για την ελληνική κρίση. Είπε πολλά και σημαντικά πράγματα. Η δική της ματιά, ευαίσθητη (λόγω καλλιτεχνίας) και ψυχρή (λόγω της απόστασης) ταυτόχρονα, μας βοηθά να κατανοήσουμε πώς βλέπουν οι Έλληνες της ομογένειας αυτά που συμβαίνουν στον τόπο μας.

Συνέντευξη στον Γιάννη Θ. Κεσσόπουλο [gkessopoulos@gmail.com]

Κυρία Φραγκούλη, ο «Ερωτας στην ομίχλη» μέσα από τα δικά σας μάτια, τα μάτια της συγγραφέως;

Το βιβλίο μου διατρέχει την ιστορία του 20ού αιώνα και πράγματι αντλώ τις ιστορίες μου από την πραγματικότητα. Στο «Ερωτας στην ομίχλη» καταγράφεται η ιστορία μιας γυναίκας που ερωτεύεται έναν άνδρα με ψυχικές ιδιαιτερότητες και σκαμπαγεβασμάτα. Η ιστο

ρία εξελίσσεται σε ένα χωριό της Πέλλας όπου η γυναίκα παρατηρεί και άλλους ανθρώπους να έχουν τέτοιες συμπεριφορές. Μέσα από αυτό το βιβλίο απενοχοποιείται η ψυχική παρέκκλιση.

Προσφυγιά, μετανάστευση, πατρίδα, Έλληνες ευεργέτες: έννοιες που λίγο πολύ κυριαρχούν στα βιβλία σας. Σα να ζούμε ξανά τα ίδια. Βρισκόμαστε στο κλείσιμο ενός κύκλου της Ιστορίας;

Η ιστορία του βιβλίου αφορά στους πρόσφυγες από τον Πόντο το 1916, όταν τους έδιωξε ο Ταλάτ μαζί με την αρμενική σφαγή. Μιλούμε, λοιπόν, για μετανάστες στην πατρίδα. Επίσης έχουμε μετανάστευση στην εποχή της ποτοαπαγόρευσης, στο Σικάγο του Καναδά, που ήταν μια ιδιαίτερη περίπτωση μετανάστευσης. Δεν έγινε για να πλουτίσει ο ήρωας ή για να βρει άλλα επωφελή πράγματα αλλά για να σπουδάσει γιατί είναι ευπατρίδης.

Η μετανάστευση είναι η ζωή μου. Είμαι μετανάστρια, ζω στο Μοντρεάλ του Καναδά εδώ και 22 χρόνια. Ζω τη μετανάστευση μέσα από την παροικία του στον Καναδά και βλέπω ότι τα τελευταία δύο χρόνια έχουμε επιστροφή παιδιών μεταναστών στον Καναδά, διότι η Ελλάδα διώχνει πάλι τα παιδιά της.

Αυτή την εποχή είναι μια πολιτική τραγωδία γιατί τώρα φεύγει η αφρόκρεμα των μυαλών. Πιστεύω ότι η Ελλάδα θα ατονήσει, θα φτωχύνει και θα «ξαναπλουτίσουμε» εμείς. Κι αυτή είναι μια καλή πλευρά γιατί κι εμείς, η Διασπορά, χρειάζεται να ξαναξεστάσουμε τον ελλητισμό μας. Μετά το 1967-1974 η ομογένεια του Καναδά και της Αμερικής δεν δέχθηκαν κύμα μεταναστών και πρέπει να σας πω ότι αμβλύνεται η ελληνικότητά μας. Άρα θα κάνει κακό σε σας αλλά καλό σε μας...

Πως είναι σήμερα τα πράγματα στην ομογένεια του Καναδά;

Ζουν εκεί 200.000 Έλληνες: 80.000 στο Μοντρεάλ, 100.000 στο Τορόντο, 20.000 στο Βανκούβερ και στις άλλες πόλεις. Έχουμε ημερήσια ελληνικά σχολεία, ελληνικές κοινότητες, μεσαία και ανώτερη οικονομικά τάξη, μετανάστες οι οποίοι επειδή είναι της γενιάς του '50 και μιλάμε την ελληνική γλώσσα, έχουμε εκκλησίες και γενικά είμαστε ακμάζουσα και σφύζουσα παροικία.

Πως αντιμετωπίζουν την ελληνική κρίση οι Έλληνες του Καναδά;

Το να είσαι κάθε μέρα πρώτη είδηση αρνητικά, σε όλα τα τηλεοπτικά ΜΜΕ, είναι ταπεινωτικό, πληγώνει. Νοιώθουμε ότι το σύστημα μας πολεμάει. Μια μικρή μονάδα στην ευρωζώνη να είμαστε το μαύρο πρόβατο ενός οικονομικού ντόμινο; Οι Έλληνες του Καναδά ούτε και το καταλαβαίνουν ούτε και το συγχωρούν. Δεν το συγχωρούν ούτε στην Ελλάδα, ούτε στην Ευρώπη, ούτε στα ΜΜΕ.

Θέλουν να βοηθήσουν τη χώρα;

Βέβαια, θέλουν. Πιστεύω ότι οι Έλληνες μετανάστες μετά τον α΄ παγκόσμιο πόλεμο και εντεύθεν ήταν η μεγαλύτερη πηγή εισαγωγής συναλλάγματος για την Ελλάδα. Και μεταπολεμικά πολλοί βοήθησαν και σε επίπεδο πολιτικό και σε επίπεδο οικονομικό. Τώρα σ' αυτή

τη φάση, νοιώθεις λίγο στραβά, ανάποδα. Αν μπειτε στο blog μου γράφω ως υπέρτιτλο «Αυτό το καλοκαίρι ταξιδεύουμε Ελλάδα, εμπιστευόμαστε τις καταθέσεις μας στην Ελλάδα. Η Ελλάδα είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της Ευρώπης και της Δύσης». Όταν, όμως, οι Έλληνες μαζικά αδειάζουν τις τράπεζες, ο ομογενής τι μπορεί να κάνει γι' αυτό; Σε πείσμα ενός κύματος οικονομικής εξαγωγής ευρώ να φέρει τα χρήματά του στην Ελλάδα; Είναι και επικίνδυνο στο τέλος της μέρας...

Πολύς λόγος γίνεται για την ευθύνη των πολιτικών. Καθημερινά πλέον πολίτες επιτίθενται σε πολιτικούς. Συμφωνείτε για τον καταλογισμό αυτής της ευθύνης;

Φυσικά φταίνε οι πολιτικοί μας υπό την έννοια ότι δεν υπήρξε μια ενιαία πολιτική αντίστασης στην τροφή που μας τάζει η Ευρώπη όλα αυτά τα χρόνια, η οποία μας έδινε, μας έδινε, μας έδινε για να αναπτυχθούμε κι όταν αναπτυχθήκαμε μας τράβηξε το χαλί κάτω από τα πόδια. Είμαστε υπερανπτυγμένοι μα υπερχρεωμένοι χωρίς να έχουμε ένα νοικοκυρεμένο σπίτι για να μπορούμε ν αντέξουμε τους κακούς καιρούς. Δεν είμαστε θύματα απαραίτητα των πολιτικών, αλλά μιας συγκυρίας παγκόσμιας που έχει να κάνει με τις αγορές. Και μη γελιόμαστε. Αυτή τη στιγμή θα μπορούσε η Ευρώπη να λύσει το πρόβλημα της κρίσης χρέους Ελλάδας και ευρωζώνης με το ευρωμόλογο. Δεν το κάνει γιατί θέλει η Γερμανία να παίξει με την ισοτιμία του ευρώ, να κατεβεί το ευρώ έναντι του δολαρίου και να μπορεί να εξαγάγει περισσότερα και δυναμικότερα στους Κινέζους. Ότι οι πολιτικοί μας έχουν κάνει λάθη, ότι υπερανπτυχθήκαμε με δανεισμούς, αυτό είναι η μία παράμετρος. Στην πραγματικότητα, όμως, είμαστε θύματα μια παγκόσμιας συγκυρίας.

Σήμερα (την ημέρα της συνέντευξης, λίγες ώρες πριν την παρουσίαση στον Ιανό της Θεσσαλονίκης), η Ελλάδα τιμά τους εθνικούς ευεργέτες, οι οποίοι είναι παρόντες στα βιβλία σας –και στο «Έρωτας στην ομίχλη»...

Πιστεύω στους παλαιούς ευεργέτες, που φτιάξαν την μεταπολεμική Ελλάδα, τη μετασθωμανική Ελλάδα. Οι ευεργέτες είναι πανταχού παρόντες στην ομογένεια. Είναι αυτοί που στηρίζουν τα σχολεία μας, τα ιδρύματα, τις μητροπόλεις μας, το Πατριαρχείο μας, την εκπαίδευσή μας την ελληνική, την οντότητά μας. Εμείς λοιπόν ζούμε με ευπατρίδες και με την ευεργεσία τους. Όλοι νοιώθουν τόσο Έλληνες που επιστρέφουν στην ελληνικότητά τους το ελάχιστο της οικονομικής τους επιτυχίας.

Σήμερα, η Ελλάδα έχει έναν τεράστιο εμπορικό στόλο, αλλά δε βλέπω πουθενά την παρουσία τους στην υπόθεση της κρίσης. Δεν θα έπρεπε σ' αυτή τη συγκυρία να είναι παρόντες οι Έλληνες εφοπλιστές; Δεν θα έπρεπε να γίνουν ευπατρίδες;

Τι θέλει να πει μία συγγραφέας στους αναγνώστες της σ' αυτή την πρωτόγνωρη συγκυρία. Εσείς προσωπικά, πως βλέπετε όσα συμβαίνουν γύρω μας; Πόσο σας επηρεάζουν στη συγγραφή σας;

Η κατάσταση αυτή σαφώς μας επηρεάζει, ακόμη κι αν δε τη ζω σε πρώτο πλάνο γιατί δεν ζω εδώ. Είμαι εδώ ένα μήνα και βομβαρδίζομαι με την πίκρα, την απογοήτευση των συναδέλφων μου, νοιώθω τη λαίλαπα αυτή να μας χτυπάει όλους. Γιατί ξέρετε ότι

το συνάφι μας το δημοσιογραφικό είναι το πιο χτυπημένο. Κλείνουν σταθμοί, ραδιόφωνα, εφημερίδες. Είναι ένα πρόβλημα. Και γενικά όλη αυτή η ανέχεια. Η συρρίκνωση της μεσαίας τάξης. Βεβαίως και μας επηρεάζει στη συγγραφή.

Πιστεύω ότι υπάρχει κάτι αισιόδοξο και θετικό. Όλα τα φουσκώματα σπάνε και διορθώνονται. Η οικονομία και η ανάπτυξη της ήταν μια φούσκα. Πιστεύω ότι περνάμε μια διορθωτική περίοδο που αν έχουμε μια καλύτερη πολιτική που δεν είναι πανικόβλητη η κυβέρνηση να χτυπά στα τυφλά θα βγούμε από αυτό το αδιέξοδο και θα έχουμε μια υγιέστερη οικονομία και ένα υγιέστερο κράτος.

Ποιο μήνυμα θέλετε να στείλετε στους αναγνώστες σας εδώ στην πατρίδα;

Να είναι περήφανοι που είναι Έλληνες. Γιατί εμείς εκεί που είμαστε, συνειδητοποιούμε κάθε μέρα ότι η Ελλάδα υπήρξε και είναι ο ακρογωνιαίος λίθος του δυτικού πολιτισμού. Αυτό δεν θα μας το πάρει κανείς. Κι εμείς θα προσπαθήσουμε να κάνουμε τη μοντέρνα Ελλάδα πιο υγιή και πιο ανθεκτική στους καιρούς.

**Διαβάστε εδώ φωτογραφίες αλλά και τι έγραψε η Ιουστίνη Φραγκούλη στο [blog](#) της για την παρουσίαση της Θεσσαλονίκης.*

****ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ**

«Έρωτας στην ομίχλη», Ιουστίνη Φραγκούλη – Αργύρη, σελ. 425, εκδ. Ψυχογιός, 2011

Μια μεγαλοαστική οικογένεια από την Ίμερα του Πόντου, έπειτα από τη γενοκτονία του 1916, βρίσκει καταφύγιο σε ένα ορεινό χωριό της Πέλλας. Ο ένας γιος, ο Αριστοτέλης Αग्रιπιίδης, ξενιτεύεται για σπουδές στην Αμερική και πλουτίζει με τα ματωμένα λεφτά της ποτοαπαγόρευσης. Επιστρέφει στο Μικροδέντρι της μετανάστευσης και γίνεται ο ευπατρίδης που κτίζει την εκκλησιά και το σχολείο. Εκεί θα φτάσει ως πρωτοδύοριστη δασκάλα στα τέλη του '70 η Αμαλία Αναγνώστου, με τη φλόγα στα μάτια και το πάθος να μεταλαμπαδεύσει τη γνώση στα παιδιά μιας κλειστής αγροτικής κοινωνίας. Ο έρωτας σημαδεύει την Αμαλία με το τόξο του επίγονου Αριστοτέλη Αग्रιπιίδη. Μα είναι γεμάτος σκιές και μυστικά. Η ομίχλη απλώνεται στο Μικροδέντρι όπως οι κρυφές ιστορίες των ανθρώπων του χωριού. Τα γάργαρα νερά του ποταμού γίνονται η ευλογία και η κατάρα του τόπου... Ένα εξαιρετικό μυθιστόρημα που διατρέχει τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής ιστορίας του εικοστού αιώνα αποτολμώντας να ρίξει φως στην ομίχλη.